No. 149. 1848.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS- BLAD.

DINGSDAG 12 DECEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den December.

De heer *Lytton Bulwer*, die onlangs tot britsch gezant in Spanje benoemd is, is heden van Londen alhier gearriveerd. Hij schijnt in last te hebben ontvangen zijne reis te volbrengen, daar hij reeds morgen van hier vertrekt.

— De prins *van Oettingen-Wallerstein*, die van wege Beijeren met eene buitengewone zending ter zake van de jongste gebeurtenissen in Griekenland, is belast geweest, heeft op zijne terugreis ook hier eenige dagen doorgebragt. Welke de uitslag zijner zending geweest zij weet men niet, maar men gelooft toch dat de kabinetten van Londen en Parijs de invoering eener constitutie in gezegd land zullen ondersteunen.

— De maréchal-de-camp, *Tempure*, is voor zijn onlangs behaald voordeel op den kalifaat *Sidi-el-Embarrack*, tot grootkruis van het legioen van eer benoemd.

De legitimistische bladen deelen twee brieven mede den eenen van den hertog *van Bordeaux*, den anderen van den heer *de Chateaubriand* bij gelegenheid van den terugkeer van laatstgenoemden naar Parijs. Beide brieven zijn opmerkelijk, daar zij eigentlijk de hoop van den pretendent en deszelfs aanhangers op zijnen terugkeer in Frankrijk uitdrukken. Zie hier derzelver inhoud:

Londen, 4 December.

Aan den burggraaf *de Chateaubriand*.

» Op het oogenblik dat ik u moet smaar mij zie verlaten, moet ik nog de mijnboerenlijkheid betuigen over het bezoek, mij in het vreedzame gebragt, en u te bedanken te geven al het genoegen dat ik heb gesmaakt met u weder te zien en u te onderhouden over de *groote belangen der toekomst*. Mijne gevoelens en gezindheden weder volkomen overeenstemmend met de uwe bevindende, strekt het mij tot een genoegen dat de door mij gevolgde gedragslijn in de balling-staat, in de houding die ik heb aangenomen allezins overeenkomen met de raadgevingen, die ik van uwe lange ondervinding en kunde heb willen vragen. Ik zal dus met te meer vertrouwen en vastheid op den weg blijven voortgaan dien ik mij voorgesteld heb.

» Gelukkiger dan ik zult gij weldra ons dierbaar vaderland wederzien. Zegt aan Frankrijk al de liefde, die mijn hart voor hetzelve gevoelt. Ik neem zoo gaarne tot mijn tolk die stem die Frankrijk dierbaar is en die zoo luisterrijk, door alle tijden henen, de monarchale beginselen en de nationale vrijheden verdedigd heeft.

Ik herinner u, Mijnheer de burggraaf, de verzekering mijner opregte vriendschap.

Hendrik.

Londen, 5 December.

Monseigneur,

» De blijken uwer achting zouden mij troosten over alle ongemakken, maar op de wijze waarop zij uitgedrukt zijn, is het meer dan kostbaarheid voor mij; zij openen mij eene andere wereld, een ander heelal dat zich aan Frankrijk voordoet!

» Ik begroet met vreugdetranen de toekomst die gij aankondigt. Gij, onschuldig van elke, tegen wien men niets kan inbrengen dan dat gij gesproten zijt uit het geslacht van den heiligen Lodewijk, zoudt gij dan de eenige ongelukkige zijn onder het jeugdig geslacht dat de dagen waarin staat?

» Gij zegt mij, dat ik gelukkiger dan gij, Frankrijk ga wederzien. *Gelukkiger dan gij!* Dat is het eenig verwijt, 't welk gij mij hebt te doen! Neen, Prins, nimmer kan ik gelukkig zijn, zoo lang gij het geluk mist. Mijn blijft weinig tijds te leven over, en dat strekt mij tot troost. Ik verzoek mij u te vragen dat, nu mijn overblijfsel, de herinnering dan uwen ouden dienaar u bij zal blijven.

» Ik ben, Monseigneur, met diepen eerbied, uw zeer nederige en gehoorzame dienaar,

» *Chateaubriand.*"

— Onze gezant te Madrid, de heer *Bresson*, heeft den 3den Bayonne verlaten en het spaansch grondgebied betreden. Aan de grenzen werd hij door de hoofden van het burgerlijk bestuur te Irun ontvangen.

— Men spreekt wederom van het aanstaande verzet der Koningin-weduwe van Spanje naar Bayonne of Perpignan.

— Uit Livorno wordt geschreven, dat, ondanks den tegenstand van Oostenrijk, het hof der Beide Sicilien *Isabella* als Koningin van Spanje zou erkend hebben. Hiermede brengt men op nieuw in verband het huwelijk met een broeder van Koning *Ferdinand*, waarvan voor eenige dagen gesproken is.

— De berigten uit Madrid, heden tot den 2den ontvangen, houden dat dezitting der cortes van dien dag niet veel van belang had opgeleverd. Men verwachtte den heer *Olozaga* bepaalde verklaringen over het tusschen de Koningin en hem voorgevallene te zullen hooren geven, maar daarvan is niets gekomen en de behandeling van dit onderwerp werd tot den volgenden dag uitgesteld. — In de zitting is ter sprake gekomen de betaling, die op den 15den December van het dividend moet geschieden; de minister *Bravo* zeide te hopen, dat zij zou kunnen plaats hebben evenzeer als onder de vorige kabinetten.

Omtrent het nieuwe ministerie wist men nog niets te zeggen. Men noemde den heeren *Orlando*, *Penaflorida* of *Mazarredo*, *Posada* en *Portella*, die als ministers van binnenlandsche zaken, oorlog, justitie en marine in aanmerking gekomen waren.

— In bijzondere berigten uit de hoofdstad wordt gezegd, dat men onder het publiek reeds twijfel begon te voeden aangaande de waarheid der verklaring van de koningin. »Zoo men – dus leest men in een dier berigten – zekere vreemd aan de staatkunde zijnde persoon, wien men gevoeglijk vertrouwen kan, gelooven wil, zou de generaal *Narvaez* de Koningin niet zoo spoedig na het gebeurde met *Olozaga* gezien, en zich eerst den volgenden dag naar het paleis begeven hebben, ware uitnoodiging van de markiezin *de Santa Cruz*, met wie hij een afzonderlijk onderhoud had gehad alvorens tot de Koningin te gaan.

» Wat in die bijeenkomst voorgevallen is, weet niemand; slechts dit is zeker, dat men den vorigen dag gesproken had van een door de Koningin geteekend dekreet, tot ontbinding der cortes, zonder eenige vermelding der omstandigheden, die haar bewogen hadden dat stuk goed te keuren, en dat het publiek eerst den volgenden dag vernomen heeft, dat het haar door geweld was afgedwongen; daaruit maakt men op, dat de markiezin van *Santa Cruz*, wier intrigerende aard een spreekwoord geworden is, de Koningin op het gevaar zullen hebben gewezen 't welk hare kroon kon, zoo zij bekende dat zij het dekreet met hare volkomene goedkeuring had geteekend, en dat gezegde markiezin de vorstin tot het doen eener lengenachtige verklaring zou hebben overgehaald om uit dien moeijelijken toestand te geraken. Dien ten gevolge kunnen de getuigen der officiele verklaring ter goeder trouw zijn geweest en den kreet van verraad tegen *Olozaga* hebben doen opgaan, onkundig zijnde van de kuiperijen der camarilla.

» Of deze daadzaken naauwkeurig zijn, kan ik niet zeggen, maar zij hebben sedert gisteren meer gewigt bekomen en de verbittering tegen den gewezen president van den raad der ministers heeft veel van hare kracht in de openbare meening verloren. De kamer der gedeputeerden, die bijna besloten had dat zij den heer *Olozaga* niet wilde hooren, heeft zich vereenigd met het voorstel van den heer *Quinio*, dat het congres de heeren *Olozaga*, *Luzurriaga* en *Cantero* vergunnen zou deel te nemen aan de debatten, die ten spoedigste over het document door den minister van buitenlandsche zaken voorgelezen (de verklaring der koningin) zouden plaats hebben. — Wij zullen wij dus getuigen zijn van parlementaire debatten, waarvan de constitutionnele geschiedenis van geen land nog een voorbeeld kan aanwijzen. Spanje zal het schouwspel geven van een parlement, in gesprek doende tusschen zijne koningin en haren eersten minister.

Al de madridsche bladen, behalve de *Heraldo*, trachten den heer *Olozaga* vrij te pleiten van de hem ten laste gelegde misdaad. Daarentegen wordt weder van elders opgemerkt, dat die gunstige stemming voor bezegden gewezen minister nog niets afdoet, omdat de gezindheid van het meerendeel der Madridsche bevolking in den geest van den vooruitgang is, die zooals men weet de afgetreden ministers waren.

— Heden heeft men door buitengewone gelegenheid het verslag der zitting van den 3den ontvangen. In den aanvang heeft de kamer, na eene discussie die niet veel belangrijks heeft opgeleverd, beslist, dat de heeren *Olozaga*, *Canterb* en *Luzuriaga* aan eene herkiezing zouden onderworpen zijn. Daarop kwamen een tweetal leden, de heeren *Pla* en *Samoza*, met een voorstel voor den dag, strekkende dat de kamer verklaren mogt, dat er geen termen bestonden om te beraadslagen over het proces-verbaal door den minister van buitenlandsche zaken in de kamer voorgelezen. Het zou beter zijn omtrent deze zaak tot de orde van den dag over te gaan, dan eene discussie te openen of eene stemming te doen, die gevaarlijk voor den troon konde zijn. Het proces-verbaal was eene regtstreeksche beschuldiging tegen den heer *Olozaga*, en iedere beschuldigde had het regt om zich te verdedigen; bedenkelijke debatten konden daaruit voortvloeijen; het ministerie zou dus beter gedaan hebben met die discussie niet uit te lokken, en de pligt der kamer was thans, te toonen dat er zaken zijn welke men niet voegzaam behandelen kan.

De minister *Bravo* nam het woord op. De gebeurtenis op het paleis had, zeide hij, zoo veel gerucht gemaakt, dat hij verpligt was geweest officieel de verklaring van H. M. te doen kennen. Thans was zijn pligt, als raadsheer van de kroon, de oprechtheid der koninklijke woorden aan te toonen. Vloeide uit die verklaring voort dat er een schuldige was, zoo moest deze bekend worden, en blijkbaar was het, dat in zoodanige zaak de koningin boven een man moest gaan; zoo er opvoegzaamheid bestond, zij kwam op die neder, die het eerst twijfel hadden doen rijzen aangaande de oprechtheid eener doorluchtige persone, en het was de pligt van den minister der kroon den handschoen op te nemen, wanneer de persoon der Koningin moest verdedigd worden, en aan te toonen de echtheid der meervermelde verklaring.

Na nog eenige woordenwisselingen werd het voorstel der heeren *Pla* en *Samoza* verworpen en tot het in overweging nemen van een ander besloten, strekkende om ter zake van het voorgevallene, een adres van hulde en belangstelling H. M. aan te bieden.

Alsnu werden de discussiën over het proces-verbaal van de verklaring der Koningin geopend en kwam de heer *Olozaga*, onder eene algemeene belangstelling der leden, het eerst aan het woord. De redenaar zeide, dat hij zoo min mogelijk van aanmerkingen over de zaak zelve, maar des te meer over de daadzaken, die het onderwerp van het proces-verbaal waren voorafgegaan. Na verschillende omstandigheden herinnerd te hebben, die hadden plaats gehad vóór dat hij tot onderwijzer Hr. Mt. benoemd was, zeide hij, dat bij gedurende al den tijd dat hij die betrekking had bekleed, der vorstin steeds dergelijke beginselen had aangeprezen, en constitutioneel te regeren, in zaken van staatkunde, aan niemand het oor moesten leenen dan aan de verantwoordelijke raadgevers der kroon. Van dergelijke beginselen had al spoedig de [illegible] paleis, afkeerig van hem gemaakt, welke afkeer vooral toenam toen hij tot minister van buitenlandsche zaken werd benoemd; men deed in 't geheim en in 't openbaar al het mogelijke, om zijne pogingen tot het bijeenbrengen van een homogeen ministerie tegen te werken, zoodat hij zich in de noodzakelijkheid zag gekomen om met wegzending uit het paleis te bedreigen al wie zich met staatkundige bemoeijingen bezig hield; zoo bevonden dan in het paleis zelf, hiet de Koningin, maar de lieden die haar omgaven, zich vijandelijk tegen hem gezind. — Reeds dadelijk na zijne benoeming tot eersten minister was hij verrast geweest de Koningin te hooren verklaren, dat hij terstond een kabinet moest zamenstellen, daar anders een ander zich in zijne plaats er mede belasten zou. Die persoon, welken de Koningin niet noemde, was de generaal *Narvaez*, die niet eens had afgewacht tot het ministerie gevormd was om reeds opposite te maken. De redepaar zeide, dat hij tot het burgerlijk leven had kunnen terugkeren, maar dat hij het in 's lands belang had geacht op zijnen post te blijven. Om een voorbeeld bij te brengen van denkwaarden der het beambten, deed hij voorts een verhaal, hoe eenmaal bij een zijner ondergeschikten uitgenoodigd waren geweest om bij de Koningin het middagmaal te houden, maar dat toen zij zich aan het paleis vervoegden, hun de boodschap gedaan werd, dat er geen tafel gehouden werd, omdat het ingevallen was gebleken dat er een hun over het document [illegible] plaats gebad.

— Daarop tot zaken van hooger gewigt overgaande, zeide de heer *Olozaga* dat de benoeming van den president der gedeputeerden (de heer *Pidal*) in zijne oogen eene zaak van groote beteekenis was geweest; voor een kabinet uit lieden bestaande die den vooruitgang waren toegedaan was het nu onmogelijk geworden, om 's lands zaken te besturen met eene kamer, die in de keuze van haren nieuwen president het blijk gegeven had hare vijandelijke gezindheid jegens het ministerie. Niemand zou zeker het ministerie het regt betwisten om na die verkiezing aan de koningin het dekreet tot ontbinding der cortes te vragen, aangezien het eene bewezen daadzaak was dat het ministerie niet eenstemmig zijnde met de kamer, kon blijven bestaan. Naar mate de heer *Olozaga* tot het voorgevallene tusschen hem en de koningin in den avond van den 28sten nadert, wordt zijne stem meer en meer gebroken en hij door aandoeningen overstelpt; bij beroept bij den Hemel zijne onschuld, en zijnen onveranderlijken eerbied voor het koningschap, met warmte van zich afwijzende de beschuldiging die zijne vijanden op zijn hoofd hebben willen laden, vooral eene camarilla, wier kwaadwilligheid hij heeft aangetoond, wier ontwerpen hij had geraden en die hij in 's lands belang had willen doen mislukken. Te midden dier betuigingen hief de president de zitting op, verklarende dat het uur bij het reglement bepaald verstreken was. — De heer *Olozaga* zou den 4den zijne verdediging ten einde brengen.

Alhoewel de rust in de hoofdstad niet openlijk gestoord is, heerscht er eene buitengewone gisting. Eene zamenkomst in den avond van den 2den is spoedig uiteengedreven.

Er werden nieuwe combinatiën voor de zamenstelling van een kabinet rondgedragen.

Ter beurze van heden (9 *December*) waren genoteerd: 5 pCt. 122,40; 3 pCt. 80,50; Nap. r. 107; Spanje 29¼; Rom. L. 104½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 11. Zaturdag, is schriftelijk berigt ingekomen van de heeren *van Heloma* en *van den Bosch*, dat zij door ongesteldheid verhinderd worden de zitting bij te wonen.

Is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ter voorziening in de opheffing van eenige bijzondere fondsen, te weten: het daargestelde buitengewone fonds van kwade posten, het fonds tot goedmaking der kosten van de leeningen van verschillenden aard, over 1830 tot 1833 en 1836 tot 1841, en het fonds van verhoogde pensioenen of gratificatiën voor de grenjagers, derzelver weduwen en weezen.

Voorts is ontvangen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van het jaarlijksch verslag der Algemeene Rekenkamer. — Hetzelve zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Z. Exc. de minister van Koloniën legt over de stukken, betreffelijk den handel en de scheepvaart van Java en Madura, over 1842.

Eenige ingekomen verzoekschriften worden aan de commissie verzonden. Deze heeft verslag gedaan:

I. Bij monde van den heer *Tresburg* [illegible] adressen van *M. Stugmer*, *c. s.*, verbeters aan de Vecht, onze, die een beter stelsel van belasting op de brandstoffen, tot bescherming der inlandsche [illegible] vragen. — Nederlegging ter griffie.

II. Bij monde van den heer *Uytwerff Stenlang* [illegible] adressen, als: 1°. van *C. W. C. Kymmel c.* [illegible] 2°. van *T. J. Tuten*, *c. s.* [illegible] en 3°. van *[illegible]* [illegible] Leeuwarden, [illegible] bij eventuele invoering [illegible] op de tabaksfabrieken, of bij elke andere maatregel ter behoud van den Staat, te zorgen, dat de verdeeling der lasten geschiede in evenredigheid over alle standen der Maatschappij, en met inachtneming der bezwaren, die de eigenaren van vaste goederen reeds drukken. — Al deze adressen zullen ter griffie worden nedergelegd.

Tot rapporteurs omtrent de voordragt, wegens de kolonisten van Weldadigheid, worden benoemd de heeren *van Gulcheren*, *van Golstein*, *Buma*, *Schoonefeld* en *van Panhuys*.

Tot rapporteurs omtrent de aanhangige voordragt wegens de speciale fondsen, de heeren *Lavaij*, *Stuart*, *Busmann*, *Buma*, *Raber*, *van Riemsdijk* en *Perwey Meijer*.

De centrale afdeeling brengt verslag uit wegens het ontwerp tot aflossing van schuld. De wenschelijkheid blijkt, eenvoudig daarvan gesteld, uit de vele verschillende aanmerkingen in het midden gebragt, als de noodzakelijkheid tot [illegible] van fondsen, om den bepaalden datoop aan schuldeischers te voldoen, de stellige voorziening, ten aanzien der aflossing van schuldbrieven ad *f* 4½ pCt., enz. — De beraadslagingen omtrent de voordragt worden bepaald op Maandag aanstaande, ten 10 uren.

Tot den 13de wordt de zitting verdagt.

De gewijzigde wetsontwerpen, vervattende de hoofdstukken II, VIII en IX B der afgedane Staatsbegrooting voor 1844 en 1845, bij Koninklijke boodschap van den 22 November, ter overweging bij de Tweede Kamer ingezonden, zijn door de afdeelingen dier Kamer door een afwisselend getal van 43 tot 45 leden onderzocht geworden.

Alvorens bij dit verslag de [illegible] te kennen, welke dat onderzoek met betrekking tot ieder der voorzeide hoofdstukken heeft opgeleverd, heeft de centrale afdeeling medegedeeld, dat onderscheidene leden den wensch hebben geuit, dat moge worde voldaan

van de bepalingen van de artikelen 126 en 69 der Grondwet, ten aanzien der mededeeling van het jaarlijksch verslag wegens het gebruik der geldmiddelen uit de laatst afgesloten staatsrekening, mitsgaders van de ontvangsten en uitgaven van 's Rijks overzeesche Bezittingen, waarvan men de overlegging ter bevordering van een meer volledig overzigt van den Staat van 's Lands financiën, zou verlangen zien toegevoegd.

Wat aangaat de leden van den *Hoogen Raad van Adel*, ten einde de voorgedragen uitgaven bij deze afdeeling, welke thans voor het eerst op de staatsbegrooting wordt aangetroffen, met juistheid te kunnen beoordeelen, acht men volstrekt noodig, om vooraf te worden ingelicht ten aanzien van onderscheidene punten, waaromtrent bij de memorie van toelichting geene opheldering is gegeven.

Men verlangt daartoe bekend te worden gemaakt met den aard en den omvang der werkzaamheden van den Raad van Adel, zoo mede met den aard en het bedrag van de gewone inkomsten, waarvan in de memorie gewag is gemaakt.

Ook wenscht men te vernemen, of de *jura* of *leges* door den raad naar vaste bepalingen wordt geheven, en of daaromtrent steeds op eenen eenpartigen voet wordt gehandeld. Eindelijk heeft men, met betrekking tot het fonds van den Hoogen Raad, eene opgave gevraagd nopens den *aard*, de *herkomst* en het *bedrag* van hetzelve, zoo mede eenige meerdere opheldering ten aanzien van de wettelijke bestemming, die, naar het voornemen der Regering, aan het saldo van dat fonds zou worden gegeven.

Hoofdstuk VIII. Departement van Marine. — Vele leden hebben verklaard, niet te kunnen toegeven, dat de Kamer, met het vorige ontwerp van begrooting van het Departement van Marine af te stemmen, niet mede eene vermindering van het eindcijfer dier begrooting op het oog zou gehad hebben. Hetgeen daaromtrent in het voorloopig verslag is aangemerkt, moet, hun inzien, het individuële gevoelen van eenige leden, niet voor het oordeel de Kamer worden gehouden, terwijl de ongunstige bijzonderheden, die sedert met opzigt tot den toestand van 's lands financiën zijn bekend geworden, in ieder geval, eene verandering van denkwijs genoegzaam zou kunnen regtvaardigen en het verlangen wettigen, om de besparingen, die op de administratie te verkrijgen zijn, niet uitsluitend van de active zeemagt, maar tevens tot vermindering van het cijfer der Begrooting te doen strekken.

De groote meerderheid heeft zich met dit gevoelen niet vereenigd, maar gemeend, te kunnen berusten in de opvatting der Regering ten aanzien van de redenen, welke gelegd hebben tot het afstemmen van het vroeger ingediende ontwerp; hetgeen alzoo in zich sluit de goedkeuring van het voornemen der Regering, om de te verkrijgen besparingen tot vermeerdering en verbetering van de active zeemagt dienstbaar te maken.

Hoofdstuk IX. — Departement van Financiën. De regeling, welke laatstelijk aan onderscheidene vakken van administratie, onder het Ministerie van Financiën ressorterende, is gegeven en reeds met den aanvang van het volgende jaar in aanmerking zal worden gebragt, is over het algemeen gunstig door de leden beoordeeld, in het bijzonder de daarbij gelijktijdig voorgedragene wijzigingen, welke daardoor verkregen zijn. Men vertrouwt intusschen, dat het waakzaam toezigt op de invordering der belastingen, ten gevolge van deze veranderde inrigting niet zal komen te lijden, en dat ook het bezwaar, hetwelk sommige leden hebben in het midden gebragt tegen de opdragt van het beheer over de middelen dan zelfs een groot gedeelte arrondissements-directeurs, alsof daarvan eene te groote ongelijkheid in de toepassing der belastingwetten het gevolg zou kunnen wezen, bij ondervinding zal blijken ongegrond te zijn geweest. Ten einde evenwel met genoegzame kennis van zaken over de gepastheid en doelmatigheid der beraamde aanwijzingen in het beheer der ontvangsten en belastingen te kunnen oordeelen, zou men wenschen die wijzigingen en hare bijzonderheden en derzelver onderlinge verband te leeren kennen, en daartoe mededeeling te ontvangen van de grondslagen, waarop de plaats gehad hebbende regeling steunt, en tevens een vergelijkend overzigt te bekomen van de uitgaven, waarop ieder onderdeel vroeger was geraamd en die welke daar voor thans noodig worden geoordeeld.

— De regering heeft in de vorige week gehouden openbare beraadslagingen, welke in de Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal gemaakt zijn ten aanzien van het ontwerp van wet tot aflossing en intrekking van schuld over 1844, in het algemeen wordt in die antwoorden gezegd dat, ofschoon de bedenkingen omtrent de bestaande verpligting in het meer volledig redenaas van den voorgestelden inkoop van schuldbekentenissen rentende 4½ ten honderd, ten laste van het Amortisatie-Syndicaat aangevoerd in de drie eerste paragrafen van het voorloopig verslag, genoegzame oplossing vinden in de gronden aangevoerd door de meerderheid der leden in de Afdeelingen en ontwikkeld in § 4 van hetzelfde verslag, men vermeent nog het volgende te kunnen opmerken: *a*, dat het koninklijk besluit van den 1sten Junij 1830 de bijzonderheden bepaalt, waarop in toepassing is gebragt de wet van den 27sten Mei daarvoren (Staatsblad no. 40), ten aanzien van de daarstelling van 3½ pCt. schuldbekentenissen; dat die bijzonderheden uitmaken de voorwaarden der leening, en bepaald zijnde krachtens de magtiging in de wet vervat, even verbindend zijn als de wet zelve; — *b*, dat de verbindtenis wel oorspronkelijk door het Amortisatie-Syndicaat is aangegaan, maar dat bij de opheffing van die instelling, in art. 2 van de wet van 27 december 1840 (Staatsblad no. 77), de daaruit voortvloeijende verpligtingen zeer uitdrukkelijk op het Rijk zijn overgegaan; — *c*, dat, zonder te willen verzwakken de verbindtenis, ten aanzien van de 4½ per cents schuldbekentenissen bestaande, het echter duidelijk is, dat die ten aanzien van de 3½ per cents schuldbekentenissen zijn meer bepaald, met opzigt van de jaarlijks te besteden som tot intrekking van een gedeelte van het kapitaal, en dat door het naauwkeurig opvolgen van die uitdrukkelijke bepaling, naar het oordeel der Regering, het crediet van den Staat ontwijfelbaar zal worden geschraagd; — *d*, dat de hoogere rente der 4½ per cents schuldbekentenissen de gelegenheid oplevert om de houders daarvan bij de verder omtrent de staatsschuld te nemen maatregelen billijke voordeelen te doen genieten, men ook daarom geacht heeft inmiddels zeer wel te kunnen uitstellen de uitloting tot eene som, die door nader daar te stellen wettelijke bepalingen nog zou moeten worden uitgemaakt; — *e*, dat, volgens de reeds gegeven opeuingen ten aanzien van de opbrengst der middelen van 1843, eene aanvulling van deze moetende plaats hebben, daarmede noodzakelijk moest verbonden worden de voorziening in de behoefte voor den voorgedragen inkoop over datzelfde jaar, en er geene mogelijkheid heeft bestaan om eene andere aanwijzing te doen.

Wijders wordt aangemerkt, dat het waar is dat bij de begrooting van 1844 gerekend is op eene renteverminderiug, zoo wel van de 4½ per cents als van de 3½ per cents schuldbekentenissen; maar ook hierin heeft men geene afdoende beweegreden gevonden om de aanvulling der middelen van 1843 te bezwaren met eene aflossing der eerstgemelde schuld, bij het bestaande voornemen om, zoo mogelijk, door andere maatregelen eene ruimere besparing op den post van deze rente te doen ontstaan.

De Regering erkent, met het opgemerkte in het verslag, dat het tijdsbestek beperkt wordt voor de uitvoering der wet. De loop der overwegingen omtrent den geldelijken toestand van het Rijk heeft vertraging in de voordragt veroorzaakt, en om de redenen, in het verslag vermeld, kan het raadzaam zijn, om den tijd van den inkoop op drie maanden na het uitvaardigen van de wet te stellen; deze wijziging wordt derhalve in het ontwerp gemaakt.

Zij geeft te kennen dat het kapitaal, hetwelk door de te besteden som van ƒ 500,000 zal kunnen worden ingetrokken, overigens eenigzins onzeker en van den koers van het effect afhankelijk is, en de ondersteide rentevermindering, volgens de begrooting van 1844, heeft dus slechts genomen kunnen worden naar eenen maatstaf, die niet eventueel moet gehouden worden.

Eindelijk verklaart de Regering zich met de slotaanmerking in § 10 voorkomende, tot behoud van art. 3 der wet, te vereenigen, als houdende eene verwijzing bij het hiervoor vermelde bestaande voornemen omtrent de intrekking der 4½ pCt. schuldbekentenissen.

— Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, den heer *Ghristoph Liebau*, voormalig grondeigenaar in de kolonie Demerary, en thans te Amsterdam gevestigd.

— Wij vernemen, dat op den 22sten December eenkomende, voor het provinciale geregtshof van Gelderland zal teregt staan de persoon van *Jacobus Bons*, bezembinder, wonende te Groesbeek, ten zake van zich, in den nacht van den 11den op den 12den October, te hebben schuldig gemaakt aan gewelddadig verzet (*rebellion*) door meer dan 3 gewapende personen gepleegd, bij gelegenheid der [illegible] voor eener groote partij wijdenstoffen, in het schependom dezer stad. — Deze persoon werd Donderdag ll. uit het huis van arrest alhier gehaald en naar dat van burgerlijke en militaire verzekering te Arnhem overgebragt.

— In de *Staatsbode* van den 8 dezer leest men het navolgende:

„Bekend is de rijkdom van het weigeordende Rijks archief in 's-Gravenhage, hetwelk ook aan vreemden van tot eene ruime mate van nasporingen strekt. Hiervan heeft de Zweedsche geschiedschrijver *A. Fryxel* een dankbaar getuigenis afgelegd, in het eerste deel zijner *Handlingar röfvande Sverges Historia*, „ Stukken betrekkelijk tot de geschiedenis van Zweden, 4 Stockh. 1836, Bl. 89, en, onlangs, een treffend bewijs geleverd in het vierde deel van hetzelfde werk, Stockh. 1843. Want, van bl. 279 tot 340, bevat het uittreksels uit de, in 't Haagsch archief bewaarde, missives van Hollandsche gezanten en residenten te Stockholm (*van Beuningen*, *Heinsius*, *de Groot*, *Rumpf*, enz.) aan de Staten-Generaal en hunnen Griffier over de Zweedsche zaken in betrekking tot Holland, gedurende de tweede helft der zeventiende eeuw; daaronder eenige niet onbelangrijke berigten, bijzonder ook betreffende de krijgsgebeurtenissen van 1676 en 1677, en den vermaarden slag van Lund, in December van het eerstgemelde jaar, waaromtrent een merkwaardige brief van *C. Rumpf* in zijn geheel wordt medegedeeld."

— In de, op den 7 dezer te Rotterdam, door de Nederlandsche Handelmaatschappij gehouden veiling van 3095 kisten en kistjes *Java*-thee is alles verkocht, te weten: de Tsoej en Congo-Boey van 36 à 48 c., de Congo van 77 à 101 c., de Kempoey van 101 à 106 c., de Congo-Souchon van 74 à 79 c.; de Souchon van 70 à 139 c.; de Soepoey van 70 à 80 c., de Souchon-Pecco van 130 à 151 c., de Pecco van 151 à 276 c., de Thunkay van 79 à 128 c., de Hysaan Thunkay van 93 à 96 c., de Schin van 52 à 74 c., de Hysaan van 122 à 135 c., de Hysahtschin van 83 à 88 c., de Java-thee 66 c., de Uzen van 110 à 151 c., de Joosjes grof blad van 130 à 204 c. en de Joosjes fijn blad van 127 à 180 c.

— Uit Zwolle wordt gemeld, dat de aldaar genomen proeven van asphalt, door de heeren *Dournay en Comp.*, uit Straatsburg, allezins aan de verwachting voldoen. De proeven bestaan in het bevloeren van een gedeelte der Kamperstraat, en der voormalige stadswallen, de dakbedekking van het sierlijk badhuis en een ander woonhuis, de bevloering van eenige stoepen, het leggen eener kolfbaan in de groote societeit, enz. Het gedeelte in de Kamperstraat wordt dagelijks door zwaar beladene diligences en vrachtwagens bereden, zonder dat er de minste sporen of slijtaadjes zigtbaar zijn. De asphaltdaken en bevloering van stoepen laten evenmin iets te wenschen over, terwijl de kolfbaan uit eenen mond den roem wegdraagt van allen, die het kolspel daarop uitoefenen.

— In sommige kleistreken van Friesland heeft men eene buitengewone vermeerdering opgemerkt van de veldmuis, welke dit najaar op verschillende plaatsen zoo talrijk is, en zoo vele verwoestingen of vergravingen van de oppervlakte der gras- en bouwlanden aanrigt, als zeldzaam in die mate wordt aangetroffen. Groot is bovendien het aantal molten, welke tot dit zelfde doel medewerken. In het begin van den herfst was het inzonderheid de aardvloo, welke de met koolzaad bezaaide landen hier en elders veel schade heeft aangedaan. Algemeen hoopt men, dat de aanstaande winter den landbouwer van het vermelde schadelijke gedierte zal bevrijden.

191ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

DERDE KLASSE.

Trekking: N°. 877, *f* 2500; N°. 21948, *f* 1000.

6de — N°. 4704, *f* 1500; N°. 12520, 6488, ieder *f* 1000.

7de — N°. 19198, *f* 1500; N°. 10539, 23364, 14560, 17497, ieder *f* 1000.

8ste — N°. 2577, 9479, ieder *f* 1000.

De AMSTERDAMSCHE BEURS van 11 Zaturdag werden omgezet: N. W. Canada 5 pCt. 99 zeven zest; Amort. Sijndik 4½ pCt. 93 ; Holland 70½ ; Handelm. 133 ; O. Indie 98¾ ; Spoorweg op Haarlem 38 ; Holl. 31½ ; Rijn-Spoorw. 90½ ; Haarlemmermeer 105¼ ; Rusland 107¾ ; 4 pCt. 90¾ ; Inschr. in Azijn. 70¼ ; Certif. van dito 72⅛ ; Spanje 20¾ ; Coupons 22⅝ ; Portugeesche Lond. 2¼ pCt. 14¼ ; Oost. Metall. 108¾ ; Polen, Aandeden 108½ ; Amerika 6 pCt. 48 ; 5 pCt. 50 ; Braz. 77 ; Louisian 47.

9de REGIMENT ARTILLERIE.

De Administrateur-Boekhouder van het 9de Regiment, in Garnizoen te *Breda*, zal op *Maandag* den 16den *December* 1843, des middags te twaalf uren, bij den Luitenant Kwartiermeester, Prinsenkade, N°. 258, Eene Openbare *Inschrijving* houden over staan van den Heere Kolonel en Plaatselijken Kommandant dezer Vesting, Aanbesteden: Het WEGHALEN der PAARDENMEST, voortkomende van de Paarden der Veld-Artillerie van gemeld Regiment, welke gedurende het jaar 1844 zullen gestald worden.

De Voorwaarden zullen ter lezing liggen aan het Bureau van opgemelden Kwartiermeester, alwaar de Biljetten van Inschrijving opgelegd papier, in eene daartoe bestemde gesloten bus, van den middag tot des namiddags om 1 uur kunnen worden gestoken; zullende dezelve den laatsten dag, niet na elf uur, aangenomen worden.

Breda, den 7den December 1843.

VERKOOPING VAN VASTE GOEDEREN.

Ten overstaan van Mr. J. VAN DE WERK, Notaris, residerende te *Zevenbergen*, zal, ten verzoeke van Principalen, *zoo in perceelen als in massa*, in het openbaar Veilen en Verkoopen:

Een aanzienlijke BOUWHOEF, met aanliggende LANDEN, ter grootte van 9 Bunders, 42 Roeden, 60 Ellen, staande en gelegen in den *Ruigenhoeken Polder*, onder de Gemeente *Willemstad*.

En 9 Bunders, 42 Roeden, 60 Ellen TIENDVRIJ LAND, gelegen in den *Ouden Polder*, onder de Gemeente *Fijnaart*.

Verhuurd, voor zooveel de Landen aangaat, tot Stoppeltijd en St. Maarten 1846, en de Gebouwen tot 1 Mei 1847, voor *f* 1100.— en 10 Mud Aardappelen in het jaar. De Grondlasten hebben over 1842 bedragen *f* 174.59; Polderlasten en Sangelden *f* 39.82.

De Zittingen zullen gehouden worden te *Fijnaart* op den 15den en 22sten December 1843, beiden des namiddags.

Zijnde inmiddels *uit de Hand te Koop*, informatie te bekomen bij opgemelden Notaris.

*** Heden zijn bij *L. E. BOSCH en ZOON*, Academie- en Gouvernements-drukkers, te Utrecht, van de pers gekomen, en aldaar verzonden:

UTRECHTSCHE VOLKS-ALMANAK

VOOR HET JAAR 1844.

Met het portret en de levensschets van wijlen den oud Burgemeester Mr. H. M. A. I. VAN ASCH VAN WIJCK, voorts met 3 platen: de afbeelding van de geslechte Tolsteegpoort, de Mariekerk en de kolom in die kerk op ossenhuiden gevestigd, en met fac-simile van *B. de Spinoza*. Bijdragen van de heeren Prof. *H. W. Tiddeman*, Mr. *dan I. D. Nepveu*, Mej. *P. Moens*, Ds. *Dusseau*, bride aan *Petronella Moens*, *R. H. van Someren*, *D. J. den Beer Poortugaal*, Ds. *J. J. Numan*, *L. B. Christemeijer*, *F. Weisman*, *L. E. Bosch*, enz. in karton *f* 1,20.

Dit jaarboekje, in karton gebonden, is verkrijgbaar gesteld tegen *f* 1,00 voor H. H. Inteekenaren, die verzocht worden hetzelve bij de uitgevers te doen afhalen.

2. MINIATUUR-ALMANAK

VOOR 1844.

Opgedragen aan H. K. H. de Erfgroothertogin *van Saksen Weimar Eisenach*. Vergold op snede, in koker, met 4 fraaije Staalgravures en gouden titel. Prijs *f* 1,25.

3. CONGREVE PLAK-ALMANAK

VOOR 1844.

Prijs 30 Cents.

4. PETRONELLA MOENS.

Vijf en twintig een- en tweestemmige KORALEN, ten gebruike van Zang- en gewone Scholen. Muziek van Dr. *F. C. KIST*. Opgedragen aan de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst. *f* 0,50.

5. HENRIJK DE WILLEM VAN ORANJE.

Een verhaal uit het begin der XVI. eeuw, 1 deel, 229 bladzijden, à *f* 3,50.

De TWEEDE DRUK van Mej. P. DE GIJSELAAR,

HET HEIL VAN DEN STAAT, OF DE OUDE WERELD

in Nederland

is uitgegeven bij W. EEKHOFF

Te verkrijgen bij alle boekhandelaren à 50 Cts.

Dit geschrift, dat belangrijke redmiddelen voor het Vaderland voorstelt, is in veelvuldige Dagbladen zeer gunstig beoordeeld en met hoogen lof aanbevolen.

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN

is bij den Boekhandelaar C. BAKKER Bz., aan het MARKT, te DIEP, ten verzoeke gekomen:

J. F. COOPER, de FRANSCHE GOUVERNANTE of de gebeduurde ZAKDOEK, uit het Engelsch, gr. 8°., met Vignet . . . . 2,40.

CECIL of de EOTGEVALLEN van een SALETPRONKER, uit het Engelsch, gr. 8°., 2 dln. met Vignet . . . . 5,00.

TH. WANGENHEIM, het Kasteel LINCOLN CASTLE, of veertig jaren van eenen GEVANGENBEWAARDER, uit het Hoogduitsch, gr. 8°., met Vignet . . . . 3,00.

M^e. TROLLOPE, DE ERFGENAAM VAN THORPE-COMBE, uit het Engelsch, gr. 8°., 2 dln. met Vignetten . . . . 7,20.

M^e. A. E. BRAY, HENRY DE POMEROY of de 3 Juni-avond, een Volksverhaal, en CORNWALL en DEVON, uit het Engelsch, 2 dln. gr. 8°., met Vignet . . . . 5,90.

J. H. SONSTRAL, Drie dagen in de Cel of de misdaad en bekeering van JOHANN MEIDER, op den 3den Maart 1842 aan het NIEUWE DIEP ter dood gebragt . . . 0,50.

Te Breda, bij BROESE & COMP.,

Boekdrukkers en Boekverkoopers.